

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük, denetimsizlik ve hazırlıksızlıktan dolayı en çok can alan afeti olarak hafızalara kazınmıştır. Resmî açıklamalara göre Türkiye’de 53 bin 537 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, 107 bin 213 yurttaşımız yaralanmıştır. Bu rakamların büyüklüğü kadar ağır olan bir diğer gerçek ise, depremler sonrası binlerce yurttaşımızın kalıcı engellilikle yaşamaya zorlanmasıdır. Dünya Sağlık Örgütü’nün deprem sonrası rehabilitasyon ve yardımcı teknoloji ihtiyacına ilişkin değerlendirmelerinde, deprem sonrası binlerce yeni amputasyon vakasına işaret edilmesi; depremin yalnızca “can kaybı” değil, uzun yıllar sürecek bir “engellilik ve bakım krizi” yarattığını da açıkça göstermektedir. Buna karşın, 6 Şubat depremleri sonrasında kaç yurttaşımızın engelli kaldığına dair kamu idaresinde bütüncül ve şeffaf bir veri setinin bulunmadığı, kamuoyuna yansıyan haber ve açıklamalarda yer almaktadır. Sağlık Bakanlığı yetkililerinin bu konuda neredeyse hiç açıklama yapmaması, afet yönetiminin en temel aşamalarından biri olan “ihtiyaç tespiti, veri toplanması ve izleme” kapasitesinin yetersizliğini ortaya koymaktadır. Bu veri boşluğu, yalnızca bir istatistik eksikliğinden öte; engelli olan yurttaşlarımızın protez-ortez, rehabilitasyon, ruh sağlığı desteği, yardımcı teknolojiler, sosyal hizmet, bakım desteği ve istihdama dönüş gibi yaşamı doğrudan belirleyen hizmetlere erişimini geciktiren, hatta engelleyen bir yönetim zafıdır.

Depremler sonrasında engelli bireylerin ve engelli kalan yurttaşların yaşadığı sorunlar; geçici barınma alanlarının erişilebilir olmaması, tuvalet-banyo gibi temel altyapıların uygun düzenlenmemesi, bilgiye erişimde (sesli/yazılı duyurular, işaret dili, braille, kolay okuma) ciddi açıklar bulunması, refakatsiz hastane süreçleri ve sağlık hizmetine ulaşım gibi başlıklarda yoğunlaşmaktadır. Nitekim uzman raporları ve saha değerlendirmeleri, afet sonrası bakım ihtiyacının arttığını, ancak bakım ve destek hizmetlerinin yeterliliği konusunda önemli eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Engelli bireyler için afet yönetimi, “sonradan düşünülecek” ayrıntılar, afetin ilk anından itibaren yaşam kurtaran temel bir zorunluluktur. Öte yandan, depremde kayıpların tespiti ve kayıt süreçlerine dair kamuoyuna yansıyan belirsizlik ve iddialar da halen yanıtlanamamıştır. Kimlik tespiti, defin süreçleri ve kayıt dışılık iddialarına ilişkin çeşitli rapor ve haberlerde, ölüm sayıları ve defin verileri arasında tutarsızlık olabileceği, bazı cenazelerin erken dönem koşullarında kayıt süreçleri tamamlanmadan defnedilmiş olabileceği yönünde değerlendirmeler yer almıştır. Dolayısıyla depremde hayatını kaybeden engelli birey sayısı,

deprem sonrası engelli kalan yurttaş sayısı ve bu kişilerin ihtiyaçlarına ilişkin gerçek tablonun hâlâ netleştirilemediği de anlaşılmaktadır.

Bugün gelinen noktada, Türkiye'nin bütün afet yönetimi sisteminin "engellilik perspektifi" ile yeniden ele alınması zorunludur. Afet risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarının tamamında engelli bireylerin ihtiyaçlarını kapsayan standartlar belirlenmeden; erken uyarıdan tahliyeye, arama-kurtarmadan geçici barınmaya, sağlık hizmetlerinden sosyal desteklere kadar hiçbir süreç eşit ve adil yürütülemez. Engelli kalan yurttaşlarımız için rehabilitasyonun sürekliliği, protez-ortez tedariki, yardımcı teknolojiler, ruh sağlığı hizmetleri ve sosyal uyum/istihdam desteklerinin tek bir koordinasyon mekanizmasıyla izlenmesi gerekmektedir. Aksi hâlde, depremden kurtulan yurttaşlarımız kalıcı bir yoksulluk ve dışlanmışlık döngüsüne itilecek; bu durum hem insan hakları hem de kamu kaynaklarının etkin kullanımı açısından telafisi güç bir zarar yaratacaktır. Bu nedenle; 6 Şubat depremleri sonrasında engellilik alanında oluşan kayıpların ve yeni ihtiyaçların gerçek boyutlarının ortaya konulması, depremde hayatını kaybeden engelli bireylere ilişkin verilerin tespiti ve kayıt süreçlerinin incelenmesi, deprem sonrası engelli kalan yurttaşlarımızın belirlenmesi ve ulusal ölçekte afetlerde engelli yurttaşlarımız için zorunlu standartların oluşturulması; ayrıca AFAD başta olmak üzere ilgili tüm kurumların (Sağlık, Aile ve Sosyal Hizmetler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, İçişleri, Millî Eğitim, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve yerel yönetimler) görev, sorumluluk ve koordinasyon mekanizmalarının denetlenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede; 6 Şubat depremleri sonrası engelli kalan yurttaşlarımızın sayısı ve ihtiyaçlarının tespiti, engelli bireylerin afetlerde korunması için ulusal düzeyde bağlayıcı standartların belirlenmesi, tüm afetlerde engelli vatandaşlarımız için özel hazırlık yapılması ve eylem planlarının oluşturulması, toplanma alanları ve afet sırasındaki iletişim temelli erişilebilirlik sorunlarının tespiti ve önlenmesi, afet sonrası rehabilitasyon ve sosyal destek süreçlerinin etkinliği ile veri yönetimi ve kayıt sistemlerindeki eksikliklerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 04.02.2026

Özgür Çaylak
Çanaklı Mu.

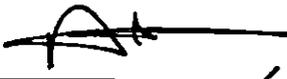
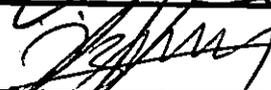
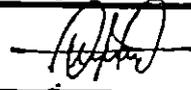
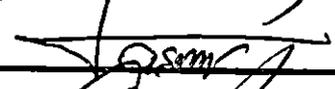
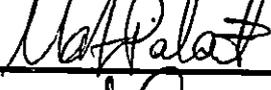
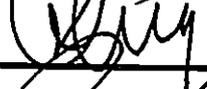
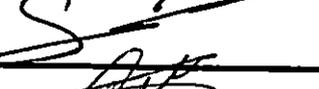
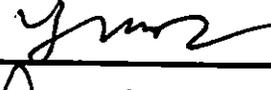

Op. Dr. Ali KARAOBA

Uşak Milletvekili

Ali Karaoğa

1.6.96... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Orhan Sömer	Adana MY	
Adnan BEKER	ANKARA	
Ayhan Yaman	Ankara	
Özgül Eridem İNCELU	Ardeşin	
Cem Anur	Tekirdağ	
Talat DİNÇEK	MEYVA	
Ali Öztunaç	Kahramanmaraş	
GÜRSEL EROL	Elağış Mu.	
Gamze TAŞCIAR	Ankara Mu.	
Cemal ENGİNMURT	İstanbul	
Seyit TORUN	ORDU Mu.	
Mahir DOUTI	izmir	
Aliye Çeşer	Ankara	
Tahsin Ocaklı	Rize	
Ali Fouz KASAP	Kütahya	
Serkan SARI	Balıkesir Mu.	
Vecdi Rindgeçer	Kırklareli Mu	
Gançe Akbaş İlgezde	İstanbul Mu	
Veli Ağbaba	Mabıya Mu.	

